2023. ÉVI BESZÁMOLÓJA

Lakitelek

Szabó Istvánné
intézményvezető

1. Rövid összefoglaló

a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)

Az Arady Aranka Könyvtár, Lakitelek általános gyűjtőkörű nyilvános közgyűjteményi intézmény, amely mindenki számára biztosítja a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést a dokumentumokhoz és az információhoz.

2023. augusztus 1-től könyvtárunk új néven működik tovább: Arady Aranka Könyvtár, Lakitelek.

Jelen beszámoló egy sablonterv alapján készült, melynek szempontjait a Kulturális és Innovációs Minisztérium állította össze.

Intézményünknek 2023-ban is szembe kellet nézni, hogy az orosz-ukrán háború hatására bekövetkezett válság, a gazdaságot és az energiaellátást veszélyezteti, melynek következményei ránk nézve is nehéz körülményeket teremtettek.

Ennek következményeként heti három napon és minden páratlan szombaton volt nyitva a könyvtár - 192 napot - amely hatással volt a könyvtárhasználókra és a könyvtár forgalmára is.

Könyvtárunk kultúrközvetítői feladatát és a 2023. évi szakmai munkáját, a 1997. évi CXL. sz. törvény, a könyvtári stratégia, a könyvtár küldetésnyilatkozatában foglaltak, a munkaterv valamint a lakossági igények figyelembevételével végezte.

Közösségi és egyéni élményt nyújtó programjainkkal népszerűsítettük az intézményt, a gyűjteményt, az irodalmat, a művészeteket és a tudományt. Részben folytattuk az online térbe áthelyezett eseményeket, mint a kvízjátékokat az irodalmi évfordulókat, jeles napokhoz kapcsolódó információkat.

Intézményünk számára fontos az eddig elért eredmények megőrzése, a minőségi könyvtári szolgáltatások nyújtása, az olvasás népszerűsítése, a hagyományos könyvtári szolgáltatásokon túlnyúló programok megvalósítása. Többféle háttérmunka is zajlott az intézményben, melyből a látogatók alig tapasztaltak valamit, (pl. feldolgozás, feltárás, adatbázis-építés, állományrendezés és- leválogatás, gyarapítás, óvodai-iskolai foglalkozásokhoz, családi szombat délelőttökhöz előkészületek, de ide sorolható az állagvédelem, a sérült könyvek javítása, a facebook, a honlap oldalon való naprakészség és a plakátok szerkesztése is).

Könyvtárunk Facebook oldalán igyekeztünk virtuális olvasóinknak, hasznos tartalmakat megosztani:

- új könyvek ajánlása,
- ingyenes elérhető adatbázis, könyvek listája,
- játékok, kvízjátékok ünnepekkel, jeles eseményekkel kapcsolatosan
- tematikus könyvajánlók készítése,
- írók, költők, események jeles évfordulóihoz információ nyújtás

Az intézménynek **2023-ben 656 regisztrált beiratkozott olvasója** volt, ebből új beiratkozó 169 fő.

Életkor szerint:

14 éven aluliak: 157 fő

14 éven felüliek: 499 fő

2023-ben személyesen és elektronikusan **összesen 18.131 fő kereste fel könyvtárunkat**, ebből **személyes helybeni** használatok száma: **10.721 fő.**

Dokumentum **kölcsönzések száma 7368 db**, ebből a **14 éven aluliak, 1386 db dokumentumot** kölcsönöztek a Szikla integrált könyvtári rendszer szerint.

Folytatva az előző évi online térben való szolgáltatásainkat, idén is a jeles napokhoz kapcsolódó online játékokat, kvízjátékokat készítettünk.

b. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

Könyvtárunk működését jelentősen nehezítették a veszélyhelyzeti rendeletben meghatározott intézkedések, jelen esetben az energia válság. Szinte lehetetlen fejlődést elérni, létszámhiány és veszélyhelyzeti rendeletek miatt.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Intézményünk 2022-ben dolgozta ki ötéves stratégiai tervét. A stratégiai tervben megfogalmazott alapvető célok és kulcsfontosságú területek időarányosan megvalósultak az elmúlt évben. Az intézmény éves munkatervében megfogalmazott céljaink túlnyomó többsége a tervezett határidőre megvalósult. Az élethosszig tartó tanulás támogatására könyvtárhasználati órákat, készségfejlesztő foglalkozásokat, rendezvényeket tartottunk, DJP pontként támogattuk a felhasználók információszerzési ismereteinek bővítését, a digitális írástudás terjedését. Közösségi térként helyet biztosítottunk a lakosok kapcsolattartására.
Együttműködtünk az óvodával, általános iskolával, civilszervezetekkel, kulturális intézményekkel.

b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

Minden pályázat támogatja a stratégiai célok elérését.
Pályázatokra csekély lehetőségünk nyílik. Ha megfelelünk a kiírás feltételrendszerének, akkor élünk a lehetőséggel.

3. Szervezet

Januárban elkészült az intézmény 2022. évi beszámolója és a 2023. évi munkaterve, melyet a Képviselő-testület 2023. februárjában önkormányzati határozattal elfogadott.
A 469/2022.(XI.21.) az egyes kulturális intézmények működését érintő vészhelyzeti szabályokról szóló Kormányrendeletnek megfelelően intézményünk ideiglenes nyitvatartásáról az önkormányzat határozattal rendelkezett.

- *Személyi feltételek*

A fenntartó a könyvtári szakmai feladatok ellátására 2 státuszt biztosít, amelyet ebben az évben is **egy szakmai alkalmazott látott el**, intézményvezetői feladattal egybekötve.

Technikai állományon 1 fő van. A rendszergazdai tevékenységet, a karbantartási munkálatokat a fenntartó alkalmazásában álló szakemberek látják el.

Nyári diákmunka program indult az önkormányzatnál, július 1. és 31. között két diák segítette munkánkat

Öt diák töltötte le könyvtárunkba a kötelező közösségi szolgálatot.

4. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása

Az épület külső burkolata, szigetelése, alapzata évek óta felújításra szorul, fűtés rendszerünk 35 éves konvektorokkal történik, melyek energia hatékonysága kb. 12 %-os, fűtőértékkel működnek.

Cseréjükre az energia válság megjelenése miatt és egy hatékonyabb fűtési rendszer kialakítása végett lenne szükség, minél előbb. Ha lehetőség lenne a változtatásra, az hosszabb távon jelentős megtakarítást jelentene, biztosítva ezzel az intézmény folyamatos működését.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Az eszközparkunk egy darab laptoppal és egy wifi erősítővel bővült.

c. egyéb infrastruktúra

A Szikla Integrált Könyvtári Rendszer éves szoftverdíj mellett biztosítja a dokumentumok cseréjét. Online katalógusunk napi 24 órában elérhető a honlapunkon.

Színes, fekete-fehér xerox fénymásolót bérlünk, havi díj ellenében.

Az intézmény rendelkezik a használók számára fenntartott tabletekkel, projektorral, multifunkcionális nyomtatóval.

5. Gyűjteményi információk

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

A könyvtár állománya 2023. december 31-ig közel 13 ezer, könyvtári egységnyi könyvekből áll. Az állomány fejlesztésére a tavalyi évben is az állami normatíva által kötelezően biztosított 10 %-a állt rendelkezésünkre alapértelemben. Stratégiánk, hogy az éves költségvetési összeg felett vásároljunk az intézmény részre dokumentumot, mert csak így tudunk indulni az Érdekeltségnövelő pályázaton, amelyet minden évben az önkormányzat pályáz meg.

2023-ben ö**sszesen 1.456.881,- Ft** összegben tudtunk dokumentumot vásárolni. A **folyóiratok** beszerzését az igények, a valóshasználat függvényében racionalizáltuk, **191.358,- Ft** összegben. Állománygyarapítási keretünket **magánszemélyektől,** állami támogatásból tudtuk bővíteni, összesen **61.028,** - Ft összegben.

Az **éves dokumentum gyarapodásunk 1.517.909 Ft, - értékben realizálódott. Ebből 499 db könyv** került beszerzésre.

Könyvtárunk állománygyarapítása tervszerűen a gyűjtőköri szabályzatban előírtak, valamint a könyvtárhasználók igényeinek figyelembe vételével történik.

Könyvállományunk tartalmilag az olvasói és a szakmai elvárásoknak megfelel. A gyarapodás 60 %-a az olvasói igénynek megfelelően felnőtt- és gyermek szépirodalommal bővült.

b. gyűjteményfeltárás

Könyvtárunk 2014 óta a, Szikla integrált könyvtári rendszerrel dolgozik, tárja fel gyűjteményét. A gyűjteményszervezés egyik fő feladata és célja – stratégiai tervünk megvalósításához kapcsolódva – a gyűjtemény folyamatos megújítása: marketingszemléleten alapuló, olvasói igényeket kiszolgáló, szolgáltatás-központú állományépítést végzünk.

Rendelési stratégiánkat gyűjtőkörünknek megfelelően és szolgáltatás-központúan alakítottuk ki: az olvasói igények figyelembevételével, az érdeklődés irányának megfelelően a tendenciák követésével, az újdonságok, sikerkönyvek azonnali beszerzésével. A feldolgozás

munkafolyamatait – rendelés, érkeztetés, feltárás, elektronikus nyilvántartásba vétel, azonosítókkal való ellátás, ellenőrzés – folyamatosan végezzük a rendelkezésünkre álló összegek havi ütemezésével.

Szolgáltatás-központú feltárást végzünk, ezzel elősegítjük a hagyományos kölcsönzést és az egyértelműbb online katalógushasználatot.

Állománygyarapításunk 2023-ben is tervszerűen, kiegyensúlyozottan és a gyűjtőköri szabályzatnak megfelelően történt. Az értékközvetítő szemléletmód mellett nyomon követjük és lehetőség szerint teljesítjük az olvasóink által megfogalmazott konkrét kéréseket is. Igyekszünk az állományt feltölteni új, kortárs és klasszikus művekkel. Figyeljük a kiadók különböző akcióit is, hogy az állománygyarapításra fordítható költségvetési összeget hatékonyan tudjuk kihasználni. A folyamatosan emelkedő könyv árak mellett azonban ez az összeg egyre kevesebb könyv beszerzését teszi lehetővé.

Kialakítottunk egy helyismereti polcot, ahol a helyi írók, helyi kiadások – Antológia kiadó – dokumentumait emeltük ki az állományból.

A könyvtári rendszer frissítése biztosított, működésében jelentős fennakadások nincsenek. A megvásárolt dokumentumokat a szabályzatainknak megfelelően állományba vettük, feldolgoztuk, tárgy szavaztuk.

c. állományvédelem

Könyvtárunkban nem végzünk aktív állományvédelmi tevékenységet, pl. kötést, fertőtlenítést, restaurálást, savtalanítást, és nem is rendelkezünk állagvédelmet szolgáló gépekkel, szakemberrel. Muzeális dokumentumaink nincsenek, nem is tervezzük beszerzésüket. Az egyszerűbb javításokat szükségszerűen végeztük.

A használat során megkopott raktári jelzeteket folyamatosan cseréltük, a hiányzókat pótoltuk (diák közösségi szolgálat).

Az épület riasztóval ellátott. A tűzvédelmi utasítást betartjuk.

d. digitalizálás

Az intézmény digitalizálási tevékenységet nem folytat.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

A könyvtárunk községi könyvtár. Fő hangsúlyt a hagyományos könyvtári szolgáltatásokra helyeztük továbbra is, ugyanakkor tudomásul vettük és lehetőségek szerint be is építettük szolgáltatási rendszerünkbe az új igényeket (online világban való információ adást). Ebben nagy segítség volt, hogy az intézményben Digitális Jóléti Pont működik.

Az internet használat működése gyökeresen megváltozott a pandémia óta. Az energiaválság okozta nyitvatartási szigorítás miatt, a szolgáltatás népszerűsége folyamatosan csökkent. 2 db laptop állt az olvasóink rendelkezésére, melyből egy elavult, de böngészésre megfelelő. A felhasználók köre, főleg a nyugdíjasok, a fiatalok saját informatikai eszközeiket használják.

Alaptevékenységhez kapcsolódó kötelező tevékenységünk a rendezvények szervezése, könyvtárbemutató és könyvtárhasználati órák tartása.

2023-en **155 rendezvényt** tudtunk tartani, ez több az előző évihez képest. Ezeken a rendezvényeken összesen 2899 fő vett részt.

Iskolás csoportoknak tartottunk könyvtárhasználati órákat, rendhagyó környezeti órákat, terápiás kutya bevonásával, mese délelőttöket.

b. helyben elérhető szolgáltatások

- könyvek és más dokumentumok kölcsönzése,
- könyvek és egyéb anyagok helybeni használata,
- nyomtatott és elektronikus hordozókra alapozott információs szolgáltatások,

- olvasói tanácsadó szolgálat, beleértve az előjegyzést,
- közösségi információs szolgálat,
- internethasználat,
- CD-DVD nézés, zenehallgatási lehetőség,
- a használók oktatása,
- programok és rendezvények,
- szkenner használata,
- spirálozás, laminálás,
- könyvtári és egyéb kiadványok, állományból kivont könyvek árusítása.

c. távolról elérhető szolgáltatások

- a honlapon és a közösségi médiában közzétett információk,
- online katalógus 24 órában,
- tájékoztatás online.

d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

- könyvbemutató,
- online kvíz játékok,
- robotika előadások,
- baba-mama foglalkozások,
- olvasásnépszerűsítő akciók,
- országos szakmai rendezvényeken való részvétel – Országos Könyvtári Napok,
- terápiás kutyák a könyvtárban – olvasásfejlesztésért és stressz oldásért,
- Múzeumok éjszakája.

e. online felületek (honlap, közösségi média)

A könyvtárhasználókkal való kapcsolattartás egyre népszerűbb platformjai a könyvtár Facebook és weboldala oldala. Gyors és interaktív, megfelelő eszköz az intézménnyel kapcsolatos hírek, események közlésére.

7. Minőségirányítás

a. használói elégedettségmérés

Intézményünk 3 főt foglalkoztató könyvtár lenne. A megyei könyvtár útmutatása szerint a minőségirányítási feladataink: küldetésnyilatkozat, jövőkép, SWOT-analízis, partnerlista, panaszkezelési szabályzat megalkotása. Ezek a dokumentumok éves szinten felülvizsgálattal aktualizálva vannak. A használói igényfelmérés nem követelmény számunkra.

b. önértékelés

A könyvtári minősítés intézményünknél még nem esedékes. Ezért önértékelést még nem végeztünk.

c. megyei hatókörű városi könyvtár segítő szerepe a minőségirányítás előkészítésében (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

Nem releváns.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

Intézményünkben tudományos kutatás nem jellemző, kiadványaink nem voltak.

9. Partnerségi együttműködések

a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

A könyvtár partnerlistát vezet, amit folyamatosan felülvizsgál és bővít.

Célunk az intézmény jelenlegi partnereivel (fenntartó, óvoda, iskola, Auti-tanoda, Közösségi Tér, Népfőiskola, civil szervezetek, Klubok) az együttműködés fenntartása, továbbá új kapcsolatok kiépítése. A különböző intézményekkel, szervezetekkel kötött partnerségben nagy lehetőségek rejlenek, számos innováció forrásul szolgálhat.

- Szakmai szervezetek: megyei, városi könyvtár, ODR-szolgáltató könyvtárak,
- egyik alapfeladatunk, hogy biztosítsuk más könyvtárak állományának és szolgáltatásának elérését, illetve részt vegyünk a dokumentum- és információcserében,
- szakmailag együttműködünk a legközelebbi települési könyvtárakkal is (Tiszaalpár, Tiszakécske, Kiskunfélegyháza, Katona József Könyvtár,
- szolgáltatók: Líra Nagykereskedelmi Zrt., Bookline, könyvkiadók

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a. a könyvtár megjelenése médiumokban

Könyvtárunk havi rendszerességgel hírt ad a könyvtári eseményekről, programokról, nyitvatartásról, a helyi újságokban: Lakiteleki Újság, Népszerű és kedvelt könyvtárunk facebook oldala.

b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

Arculatunk egységességére mindig is nagy gondot fordítottunk.

Könyvtárunk intézményi arculatfejlesztési pályázat települési könyvtárak és levéltárak részére kiírt pályázatán elnyert összegéből megvalósult elemeit rendszeresen használjuk.

11. Összefoglaló vármegyei hatókörű városi könyvtár által

a. a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos tevékenységének intézményre gyakorolt pozitív hatásairól,

A kecskeméti vármegyei könyvtár 2023-ban is összetett támogatási rendszert jelentett az intézményünk számára. Ellátta a szakmai tanácsadó, a képzések, továbbképzéseket szervező, a koordináló intézmény szerepét. Biztos hátteret jelentett a szakmai munkánk szervezésében.

b. a könyvtár tevékenységét segítő 2023-ban nyújtott szolgáltatásairól,

Ellenőrizte és szervezte a statisztikai adatszolgáltatásunkat. Koordinálta a szakmai beszámolókat és a munkaterveket. Felmerülő kérdéseinkre válaszokat adtak.

c. a települési könyvtár fejlesztésével kapcsolatosan végzett koordináció keretében a fenntartónak megtett javaslatokról,

Intézményünk önállóan működő könyvtár. A fejlesztéssel kapcsolatos ügyekben a fenntartóval való együttműködéssel a könyvtár vezetője járt el.

12. Az energiaválság okozta változásokról

a) hogyan befolyásolta a könyvtári szolgáltatásokat és az intézmény nyitva tartását az energiaárak megnövekedése a 2023aes évben?

163/2022. (XI.16.) számú önkormányzati határozat értelmében, rezsicsökkentési intézkedések értelmében 2022. december 1-től a fűtési szezon végéig az alábbi intézkedések történtek:

- a heti nyitvatartásinkat tömbösítettük, szerdától – péntekig, valamint minden páratlan szombaton van nyitva a könyvtár, a könyvtári törvény értelmében.
- a kölcsönző és a volt igazgatói iroda közötti ajtótokot 35 cm-es hungarocellel szigeteltük,
- a kölcsönzői részlegek között az ajtókat folyamatosan csukva tartjuk,
- a könyvtár részlegeiben a konvektorokat, őrlángon használjuk, kivéve az olvasótermet, ahol a munkaállomásaink vannak – biztosítva a könyvtári intézet által javasolt 16 fokot, ez időjárás függő is,
- a könyvtárat kívülről megvilágító paneleket kikapcsoltuk,
- a mozgásfeljárónál az esti világítótestek közül minden másodikat üzemeltetünk,
- az olvasóterembe költöztünk 2 munkaállomással, kisebb a terem, kevesebb energia ráfordítással lehet megfelelő hőmérsékletet biztosítani.

b) Az egyes kulturális intézmények működését érintő veszélyhelyzeti szabályokról szóló 469/2022. (XI. 21.) Korm. rendelet rendelkezéseivel összhangban milyen fenntartói és intézményi intézkedések történtek a könyvtár szakmai működésére vonatkozóan?

A kormányrendeletben foglaltak alapján, könyvtárunk szakmai működésében nem változott. 2023. január 1-től, május 31-ig csökkentett nyitvatartásban működött.

Lakitelek, 2024. február

Szabó Istvánné
intézményvezető